ეროვნული ბიბლიოთეკა

თავისუფლება — წყურვილი სულის

1918 წლის 26 მაისი — დღე-სასწაული, როცა ქართველმა 117 წლის უღელი მოიშორა დადრეკილი ქედიდან, როცა საქართველოს ეროვნულმა საბჭომ ნოე ჟორდანიას მეთაურობით გამოაცხადა საქართველოს სახელმწიფოებრიობის აღდგენა დამოუკიდებლობის აქტით, როცა ქვეყანამ თავი გაინთავისუფლა რუსეთის იმპერიის მონობიდან. დღე სიხარულის, თავისუფლების წყურვილის გაღვიძების და ოდინდელი ტკივილების დაყუჩებისა. სწორედ იმ 26 მაისს აღმოვაჩინეთ თითქოს, რომ ვცოცხლობთ, ქართველი ერი ცოცხალია და ღვთისმშობლის წილხვედრ მიწაზე თავისი თავი თავადვე , უნდა ეყუდნოს. გავიდა ხანი და 26 მაისი თავისუფლებისკენ მოწოდებად იქცა, სამიოდ წელიწადში დაკარგული, ჯერაც გემოშეუცნობელი თავისუფლებისა. დღეს კი 26 მაისი გაფრთხილებაა — თავისუფლებას არავინ ჩუქნის, თავისუფლებას მოპოვება და, რაც მთავარია, დაცვა უნდა.

საქართველოს ძლიერებას გაუმარჯოს!

ლეჩხუმი

რაიონის საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი

გაზეთი გამოდის 1933 წლიდან

№12 (6727) 22 მაისი ხუთშაბათი 1997 წელი

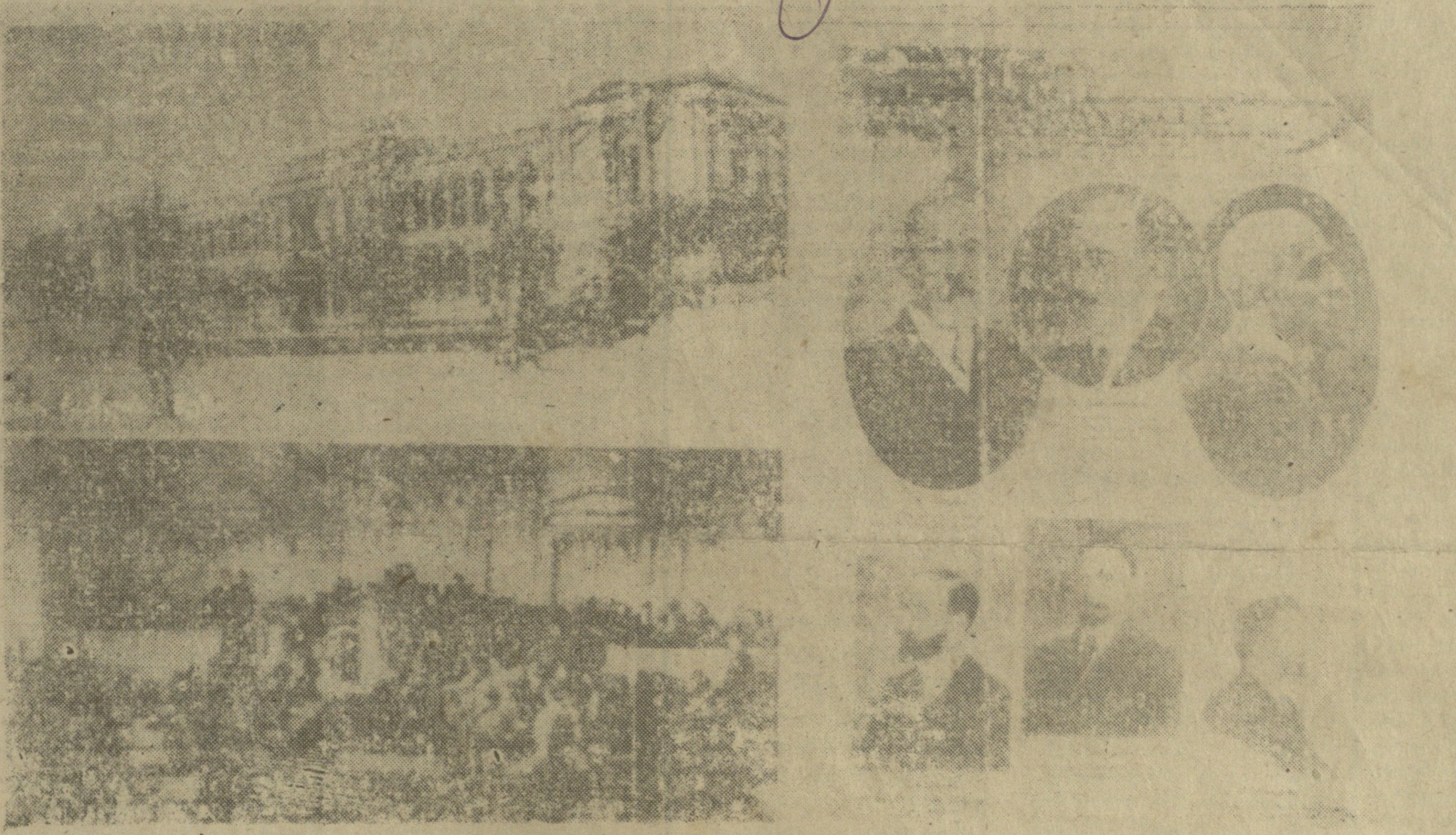

1918 წლის 26 მაისი. მთავრობის სასახლე. ეროვნული საბჭოს სხდომა. საქართველოს პირველი ეროვნული მთავრობა.

ალექსანდრე ასათიანი — პირველი ეროვნული პარლამენტის წევრი

მებაირახტრენი

□

იყვნენ ადამიანები, რომლებმაც თავიანთი შინაარსიანი ცხოვრებით უდიდესი ღვაწლი დასდეს სამშობლოს. ერთ-ერთი ასეთია ჩვენი თანამემამულე ალექსანდრე ასათიანი.

ალექსანდრე ასათიანი დაიბადა 1889 წელს ლეჩხუმში, სოფელ ბარდნალაში. მისი მამა იყო სოფლის მეურნე, კერძო ექიმი და საზოგადო მოღვაწე. დედა მარგალიტა, ოტია გარდაფხაძის ასული. მათ 12 ქალ-ვაჟი ჰყოლიათ. ბავშვობა ალექსანდრეს თავის სოფელ ბარდნალაში და დედულეთში — სვანეთში გაუტარებია.

საშუალო განათლება ალექსანდრემ მიიღო ქუთაისის სათავადაზნაურო პროგიმნაზიასა და რეალურ სასწავლებელში. გატაცებული იყო სოციალისტური იდეებით, ხოლო უმაღლესი განათლების მისაღებად შევიდა ჯერ მოსკოვის უმაღლეს კომერციულ ინსტიტუტში, სადაც დაასრულა ეკონომიური განათლება. შემდეგ დაამთავრა პეტერბურგის უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი. აქ მან მიიპყრო ცნობილი მეცნიერების ყურადღება და მუშაობდა მათი ხელმძღვანელობით, ემზადებოდა გერმანიაში გასამგზავრებლად მეცნიერული მუშაობის გასაგრძელებლად, მაგრამ პირველმა მსოფლიო ომმა ეს განზრახვა ჩაუშალა.

პეტერბურგში სტუდენტობის დროს ალექსანდრემ უარყო სოციალისტური აზროვნება და დაუახლოვდა იმ ქართველთა ჯგუფს, რომლებმაც საქართველოს განთავისუფლებისთვის ბრძოლის მეთოდები ილია ჭავჭავაძის იდეოლოგიაზე დააყრდნეს.

1914 წლის ბოლოს ალ. ასათიანი სამშობლოში დაბრუნდა და ქუთაისში დაბინავდა, სადაც ჩაეწერა ვექილთა კორპორაციაში, მაგრამ მისი მოღვაწეობის ძირითადი ასპარეზი მაინც პოლიტიკური ბრძოლა გახდა. იგი თავიდანვე მტკიცედ მიემხრო ეროვნულ მიმართულებას და დიდი შრომა და ღვაწლი გასწია ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის დაარსებისათვის. მან მთელი სიცოცხლე შესწირა ამ პარტიის იდეოლოგიური საფუძვლების ჩამოყალიბებას და მის ორგანიზაციულ გაფორმებას.

1917 წლის ივნისში თბილისში მოწვეულ იქნა ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის დამფუძნებელი ყრილობა, რომელზედაც ალ. ასათიანმა რამდენიმე მოხსენება გააკეთა სოციალურ-ეკონომიკურ და მიწის საკითხებზე. ამ გამოსვლებს დიდი ინტერესი გამოუწვევია. ყრილობამ გამოუშვა სამოქმედო პროგრამა და ორგანიზაციის წესდება.

ყრილობაზე აირჩიეს პარტიის მთავარი კომიტეტი და მის თავმჯდომარედ სპირიდონ კედია წამოაყენეს, ხოლო თავმჯდომარის ამხანაგად (მოადგილედ) — ალექსანდრე ასათიანი.

იმ დროს ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენას არა მარტო სარწმუნოებრივი, არამედ ეროვნულ-პოლიტიკური მნიშვნელობაც ჰქონდა. ალ. ასათიანი აქტიურად მონაწილეობდა ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის მიერ საქართველოს ეკლესიის მეთაურებთან ერთად, 1917 წლის 12 მარტს მცხეთაში სრულიად საქართველოს საეკლესიო კრების მოწვევაში, რომელმაც აღადგინა ივერიის ეკლესიის დამოუკიდებლობა.

ეს პირველი და დიდი ნაბიჯი იყო საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის გზაზე. მალე მას მოჰყვა მეორე, რომელმაც მოიტანა 26 მაისი: სახელდობრ 1917 წლის 22 ნოემბერს მოწვეულ იქნა ეროვნული ყრილობა, რომელმაც შექმნა მუდმივი ორგანო — ეროვნული საბჭო, რომელიც შემდეგ გადაიქცა პარლამენტად, ხოლო ამ უკანასკნელმა 1918 წლის 26 მაისს გამოაცხადა საქართველოს სახელმწიფოებრიობის აღდგენა და მოიწვია დამფუძნებელი კრება.

1921 წლის თებერვალ-მარტში დამოუკიდებელი საქართველოს დამარცხების შემდეგ ალ. ასათიანი ემიგრაციაში არ წასულა, საქართველოში დარჩა და ეროვნული წინააღმდეგობისა და ბრძოლისათვის პოლიტიკური და სამხედრო ძალების დასარაზმად მუშაობდა.

(დასასრული მე-2 გვერდზე)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რაიონის გამგეობაში

□

ბიუჯეტის შესრულება — №1 საზრუნავი

რაიონის გამგეობამ განიხილა საკითხი „რაიონის 1997 წლის აპრილის თვის და 4 თვის ბიუჯეტის შესრულების შესახებ“.

გამგეობაზე აღინიშნა, რომ წლეულს 4 თვეში ბიუჯეტის საგადასახადო და არასაგადასახადო შემოსავლების გეგმა ითვალისწინებდა 68,8 ათას ლარს, სულ შემოსავლების გეგმა პრივატიზაციისა და სპეცსახსრების ჩათვლით 69.6 ათას ლარს, პრეზიდენტის დავალების ჩათვლით კი—71.2 ათას ლარს, ფაქტიურმა შესრულებამ შეადგინა 75.0 ათასი ლარი, გეგმა შესრულდა შესაბამისად 109 პროცენტით, 107.8 პროცენტით, 105.3 პროცენტით.

ადგილობრივი ბიუჯეტის საგადასახადო და არასაგადასახადო შემოსავალმა გეგმით გათვალისწინებული 32.6 ათასი ლარის ნაცვლად შეადგინა 31,6 ათასი ლარი და გეგმა შესრულდა 96,9 პროცენტით.

4 თვის მაჩვენებელზე ცუდი გავლენა მოახდინა აპრილის თვის შედეგებმა. აპრილის თვეში საგადასახადო და არასაგადასახადო შემოსავლების გეგმა შეადგენდა 18.8 ათას ლარს, სულ შემოსავლების კი—19,6 ათას ლარს.. ამის გარდა პრეზიდენტის დავალებით გეგმის ზევით უნდა შესულიყო ბიუჯეტში 0.8 ათასი ლარი ე. ი. სულ 20.4 ათასი ლარი. ფაქტიურად ბიუჯეტში შესულია 7,4 ათასი ლარი. გეგმა შესრულებულია 37.8 პროცენტით. ადგილობრივი ბიუჯეტის გეგმა იყო 8.8 ათასი ლარი, ფაქტიურად შესულია მხოლოდ 0.3 ათასი ლარი და გეგმა შესრულდა 3,4 პროცენტით.

საბანკო ოპერაციების დარღვევის გამო აპრილის თვეში ჩარიცხული შემოსავლები ადგილობრივი ბიუჯეტის ანგარიშზე მოხვდა 7 მაისს, კერძოდ: მიწის გადასახადი ორბელის საკრებულოდან 400 ლარი, ლვირიშის საკრებულოდან—500 ლარი, ალპანის საკრებულოდან—400 ლარი, ქვ. ცაგერის საკრებულოდან—173 ლარი, ლაილაშის საკრებულოდან—300 ლარი, უსახელოს საკრებულოდან—100 ლარი, სულ 1873 ლარი, რომელიც საკრებულოების მიერ ჩარიცხული იყო 21,22, 24.25 აპრილს.

ასეთი დაგვიანებით ანუ 7 მაისს არის შემოსული ადგილობრივი ბიუჯეტის ანგარიშზე ფიზიკურ პირთა საშემოსავლო გადასახადიდან ადგილობრივი ბიუჯეტის კუთვნილი 60 პროცენტი ანუ 2,2 ათასი ლარიდან 1.8 ათასი ლარი, ხოლო საწარმოთა ქონების გადასახადიდან 0.3 ათასი ლარი, სულ 3.5 ათასი ლარი, რაც დაუშვებელია.

აღნიშნული დარღვევების გარდა აპრილის თვეში ბიუჯეტის შემოსავლებზე მუშაობა არასაკმარისი იყო საგადასახადო ინსპექციის მხრივაც.

კვლავ პრობლემად რჩება ვადაგადაცილებული დავალიანებების შემცირების საკითხი. 1 აპრილის მდგომარეობით ვადაგადაცილებული დავალიანებების მოცულობამ შეადგინა 11,4 ათასი ლარი.

განსაკუთრებით დიდი ოდენობის ვადაგადაცილებული დავალიანებები მოდის დამატებითი ღირებულების გადასახადში: „სოფლმშენკომპლექსზე“—3400 ლარი, კომუნალურ მეურნეობაზე—1200 ლარი, კოოპერატივ „რაჩხაზე“—1020 ლარი, ავტოსატრანსპორტო საწარმოზე—526 ლარი, ქონების გადასახადის: საშენ მასალათა საწარმოზე—1023 ლარი, სასურსათო კომბინატზე—676 ლარი, ალპანის დარგობრივ გაერთიანებაზე 831 ლარი, კომუნალურ მეურნეობაზე—940 ლარი; მოგების გადასახადი სასურსათო კომბინატზე—848 ლარი.

არადამაკმაყოფილებელია საკრებულოთა გამგებლების მუშაობა მიწის გადასახადის შარშანდელი ნარჩენის ამოღების საქმეში.

რაიონის ბიუჯეტი ხარჯების ნაწილში 4 თვის დამტკიცებული გეგმით შეადგენდა 194.5 ათას ლარს, ფაქტიურმა ხარჯვამ შეადგინა 155,6 ათასი ლარი ანუ გეგმის 80 პროცენტი.

თანხების აუთვისებლობა გამოწვეულია აპრილის თვის გეგმის შეუსრულებლობასთან ერთად კუთვნილი ტრანსფერტის მიუღებლობით, რის გამოც გაუცემელია მთლიანად აპრილის და ნაწილობრივ მარტის თვის ხელფასები.

რაიონულმა გამგეობამ არასაკმარისად ჩათვალა საგადასახადო ინსპექციის მიერ აპრილის თვეში გაწეული მუშაობა საგადასახადო დისციპლინის განმტკიცების და ბიუჯეტის შესრულების საქმეში.

საფინანსო განყოფილების გამგეს ნ. ბერაძეს და საგადასახადო ინსპექციის უფროსს მ. გუგავას დაევალა გაატარონ ქმედითი ღონისძიებანი, გამონახონ ყველა არსებული რეზერვი საგადასახადო დისციპლინის განმტკიცების და ბიუჯეტის შემოსავლების გაზრდისათვის, რათა უზრუნველყოფილი იქნას მაისის და 5 თვის დავალებების შესრულება.

დაწესდა ხელმძღვანელთა პერსონალური პასუხისმგებლობა დაქვემდებარებული საწარმოებისა და ორგანიზაციების მიერ ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების მოწესრიგებაზე.

სოფლის გამგებლებს დაევალა საგადასახადო ინსპექციასთან ერთად გადამჭრელი ზომები მიიღონ მიწის გადასახადის ბიუჯეტში დროულად ჩარიცხვის უზრუნველსაყოფად.

ალექსანდრე ასათიანი—პირველი ეროვნული პარლამენტის წევრი

(დასასრული)

მაგრამ 1922-1924 წლების აჯანყებების დამარცხების შემდეგ იძულებული გახდა დაეტოვებინა მშობლიური ქვეყანა. ერთ ხანს სტამბოლში ცხოვრობდა, შემდეგ კი საფრანგეთში გადავიდა.

ემიგრაციის პირველ წლებში ალ. ასათიანი მონაწილეობს კავკასიის დამოუკიდებლობის კომიტეტის დაარსებაში, შემდეგ „პრომეთეს“ კავშირში. 15 წლის მანძილზე სცემდა პარტიის პერიოდულ ორგანოს—ჟურნალ „სამშობლოს“, თანამშრომლობდა სპ. კედიას მიერ გამოცემულ გაზეთში „სამშობლოსათვის“, აგრეთვე ჟურნალ „ივერიაში“.

ალ. ასათიანმა საქართველოში ყოფნისას და ემიგრაციაში, გამოსცა ფრიად სერიოზული ნაშრომები: „მიწის საკითხი საქართველოში“, „ძველი და ახალი მემკვიდრეობა“ და სხვ.

1953 წლის მიწურულს ალ. ასათიანი პარტიის დავალებით პარიზიდან მიუნხენს იყო ჩასული, სადაც გარდაიცვალა 1954 წლის 2 იანვარს. იქვე, ვალდფრიდჰოფის სასაფლაოზე დაკრძალეს ქართულ დროშაში გახვეული. ამჟამად განისვენებს პარიზთან ახლოს ლევილის ქართულ სასაფლაოზე.

63 წელი იცოცხლა ალექსანდრე ასათიანმა და შედარებით ხანმოკლე ცხოვრების მანძილზე იმდენის გაკეთება მოასწრო, როგორც სამშობლოში ყოფნისას, ისე ემიგრაციის მძიმე დამტანჯველ პირობებში, რომ სამართლიანად დაიმკვიდრა დიდი ქართველი პოლიტიკური მოღვაწის, მებრძოლი პატრიოტისა და ღრმა მოაზროვნის სახელი.

სპა

□

როცა სამშობლო გვიხმობს

გრძელდება სავაზაფხულო გაწვევა საქართველოს ეროვნულ არმიაში. მაისში კიდევ 12 ლეჩხუმელი გახდა არმიელი:

გოდერძი ჯამბულის ძე იფაძე ოყურეშიდან, ლევან რევაზის ძე ლეთოდიანი ლუხვანოდან, გია მურმანის ძე მანდარია და შალვა ნაომის ძე ჩაკვეტაძე ისუნდერიდან, ბეჟან ამირანის ძე სილაგაძე მახაშიდან, გიზო ზაურის ძე ხაბულიანი და ბესიკ შალვას ძე ჩაკვეტაძე ჩქუმიდან, ლერი ანტონის ძე ჩხეტიანი ლვირიშიდან, მალხაზ მურმანის ძე სილაგაძე ცაგერიდან, გიორგი ზაურის ძე ხუციძე საირმიდან, პაატა ტულულის ძე გურული ალპანიდან, ზვიად ალექსანდრეს ძე ბენიძე ზუბიდან. ისინი უკვე შეუდგნენ ჯარისკაცურ სამსახურს. წინ ორწლიანი სწავლის და საბრძოლო მომზადება, ვაჟკაცობა [illegible] ული [illegible] მაგრამ [illegible] სასიამოვნო ტვირთი, ტვირთი, რომელიც ყველამ უნდა იტვირთოს, ვისაც ნამუსის ქუდი ხურავს.

სამწუხაროდ, ჩვენთანაც არიან ახალგაზრდები, ვინც თავიც შეირცხვინა და ოჯახიც სამხედრო სამსახურისათვის თავის არიდებით. მათ იტყობა კარგად არა აქვთ შეგნებული, რომ ეს ლაჩრობაა და ვაჟკაცს არ შვენის. უფრო სამწუხარო კი ისაა, და აქ უს მრავალგზის მითქვამს, რომ ხშირად აქეთკენ შვილებს მშობლები უბიძგებენ. მინდა აქ მოვიყვანო საქართველოს ქალთა საბჭოსა და საქართველოს სამხედრო კომისარიატის ერთობლივი მიმართვა სრულიად საქართველოს დედებისადმი, რომელიც მიღებული იქნა 10 მაისს თბილისში, ოფიცერთა სახლში გამართულ ქალაქებისა და რაიონების კომისარიატებისა და ქალთა საბჭოების შეკრებაზე:

„საქართველოა ჩვენი სამშობლო, სადაც მრავალი ერის ადამიანი კონსტიტუციურად და პრაქტიკულად თანასწორუფლებიანია. ამიტომ ქვეყნის წინაშე ვალდებულებაც და პასუხისმგებლობაც ერთნაირად აკისრიათ.

ძვირფასო დედებო! თავისუფალი დემოკრატიული საქართველოს მშენებლობასა და მისი მომავლის დაცვას მამაცი, ხმალივით შემართული თაობა სჭირდება და არა მშობლების კალთას ამოფარებული დედას ბიჭები.

დღეს ქართველი ახალგაზრდები თავიანთ მამულიშვილურ ვალს საქართველოს ტერიტორიაზე იხდიან. მათ აღარ უწევთ შორეული აღმოსავლეთისა და უკიდურესი ჩრდილოეთის პირობებში სამსახური, ანდა ავღანეთის ომებში გაუგებარი მიზნებისთვის სისხლისღვრა. სწორედ ახლა უნდა შევძახოთ ჩვენს შვილებს, რომ მთელი შემართებით იბრძოლონ ჩვენი ერის გმირული ტრადიციების აღორძინებისათვის.

საქართველოს ქალებო! დედებო, ერისა და ქვეყნის ბურჯებო! ჩვენი წინაპარი სიკვდილს ამჯობინებდა ლაჩრის ანდა მოღალატის აღზრდას.

დღეს ჩვენზეა დამოკიდებული, რომ საქართველოში ვაჟკაცობისა და კაცობის საზომად ეროვნულ არმიაში ღირსეული სამსახური გახდეს. საზოგადოებრივი აზრი, ეროვნული თვითშეგნება მთლიანად უნდა შემობრუნდეს ჯარისკენ. ჩვენს ჯარგამოვლილ ბიჭებს ხალხი ისეთივე პატივით უნდა ეპყრობოდეს, როგორც ერის საზიადულო შვილებს ეკადრებათ.

ერისკაცობისა და თანამდებობრივ კიბეზე დაწინაურების ძირითად საზომად მამაკაცის ჯარში ღირსეულ სამსახურს ვაცხადებთ.

სამართლიანობის მადლი უფალი ფარავდეთ ჩვენს შვილებს.

ღმერთი იყოს ჩვენი საყვარელი სამშობლოს შემწე“.

ა. კოპალიანი,
რაიონის სამხედრო კომისარი.

გასწორება

ჩვენი გაზეთის 1997 წლის 8 მაისის ნომერში გამოქვეყნებულ წერილში „ურჩი გადამხდელები“, რომელსაც ხელს აწერს ელქსელების სააქციო საზოგადოება „ლეჩხუმის“ დირექცია, ტექნიკური მიზეზების გამო დაშვებულ იქნა შეცდომა. მეორე აბზაცში, სადაც ჩამოთვლილია ელექტროენერგიის დამტაცებლები „ბარდნალელი მიშა ჩარკვიანის“ ნაცვლად უნდა იყოს „ლარჩვალელი მიშა ჩარკვიანი“.

ფაშიზმზე გამარჯვების დღეს მიეძღვნა

შეხვედრა ვეტერანებთან

1945 წლის 9 მაისი. ფაშიზმისაგან კაცობრიობის ხსნის დაუვიწყარი თარიღი. 52 წელი გავიდა მას შემდეგ, მაგრამ უფრო და უფრო მკაფიოდ, სრულად ჩანს მეორე მსოფლიო ომში მებრძოლი ადამიანების, შეიარაღებული ძალების მეომართა თავდადება.

ფაშისტ-დამპყრობთა წინაამდეგ ბრძოლებში ღირსეული წვლილი შეიტანეს ჩვენი კუთხის, ლეჩხუმის შვილებმა. თითქმის არ დარჩენილა ოჯახი, რომ ფრონტზე ჯარისკაცი არ გაეგზავნა, ომმა ვერ ლეჩხუმელ პირტიტველა ჭაბუკს დაუნგრია ლამაზი მომავალი.

ტრადიციისამებრ, წელსაც, 8 მაისს ცენტრალური ბიბლიოთეკის ინიციატივით სამკითხველო დარბაზში მოეწყო გამარჯვების დღისადმი მიძღვნილი ომის ვეტერანთა შეხვედრა.

მაგიდებს, რომელსაც მასპინძელთა ჯემოვნებისა და გულუხვობის გამომხატველი ტკბილი სასმელები, სხვადასხვა სახის ხილი და ნამცხვარი ამშვენებდა, უსხდნენ ჯილდოებით მკერდდამშვენებული ნამარი ადამიანები, რაიონის გამგეობის წევრები, აქტივი.

შეხვედრაზე მისასალმებელი სიტყვით გამოვიდა კულტურის განყოფილების გამგე დავით სანთელაძე.

ომის წლებზე კიდევ ერთხელ მოგონებებით გამოვიდნენ—ომისა და შრომის ვეტერანთა რაიონული საბჭოს ახლადარჩეული თავმჯდომარე სარდიონ ფუტკარაძე, ომის ვეტერანები კოსტა სილაგაძე, შალვა ცვარიანი, გერონტი თუთისანი, ლადო ხეცურიანი, ალექსანდრე ნემსწვერიძე.

ვეტერანებს მიესალმნენ აგრეთვე რაიონის გამგეობის თავმჯდომარის მოადგილე რეზო მორცხვალაძე, რაიონული გამგეობის შრომისა და სოციალურ საკითხთა დაცვის განყოფილების გამგე გულვერ ბრეგვაძე, მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის დირექტორი ომარ ჭაბუკიანი და სხვები.

შეხვედრაზე ფეხზე ადგომით, წუთიერი დუმილით პატივი მიაგეს ღვაწლმოსილ ლეჩხუმელს, ყოველსად განათლებულ და პატრიოტკაცს, ომისა და შრომის ვეტერანთა რაიონული საბჭოს თავმჯდომარეს, ამ ქვეყნიდან ახლახან წასულ ლევან ალექსანდრეს ძე ჩიქოვანს, მასთან ერთად მოიგონეს იმ გადახდილები, რომლებიც 9 მაისს ვერ მოესწრნენ.

შეხვედრა ლამაზად, მოხდენილად მიჰყავდა თეა მურცხვალაძეს. ბევრი თბილი სიტყვა ითქვა ომის მონაწილეთა, ან უკვე შორმაგ და ხანშიშესულ ადამიანთა მიმართ. ყოველ გამოსვლას კულტურის სახლის ვაჟთა გუნდის ბიჭო ზაზა ყურაშვილის სოლისტობით შესრულებული „შინმოუსვლელო, სად ხარ“, „მე ქართველი ბუხაიძე“ და ომის თემაზე დაწერილი ბევრი სხვა სიმღერები ენაცვლებოდა. იყო სევდანარევი ღიმილიანი სახეები, ცრემლიანი თვალები.

* * *

52 წელია მსოფლიოს პროგრესულად მოაზროვნე ადამიანები ზეიმით აღნიშნავენ 9 მაისს—ფაშიზმზე გამარჯვების დღეს.

ცხოვრებისეულმა კატაკლიზმებმა, ღირებულებების გადაფასებამ ჩვენს ცხოვრებაში დიდება და შარავანდედი ვერ მოაკლო ამ დღეს. სწორედ ამიტომაც იყო, რომ იგი წელსაც ღირსეულად აღინიშნა.

გამარჯვების დღეს 9 მაისს ქალაქის გამგეობის საქტო დარბაზში ქალაქის გამგეობამ მოაწყო შეხვედრა ომის ვეტერანებს. სუფრებს ქართული პურ-მარილი ამშვენებდა.

შეხვედრას უძღვებოდა ქალაქის გამგეობის თავმჯდომარე თამაზ ქარსელაძე.

დამსწრეთ წუთიერი დუმილით პატივი მიაგეს ომისა და შრომის ვეტერანებს, ომისა და შრომის ვეტერანთა რაიონული საბჭოს თავმჯდომარის ლევან ჩიქოვანისა და იმ დღეს გარდაცვლილ ვილიკო იოსებიძე კოპალიანის ხსოვნას.

ვეტერანებს მიესალმნენ ომისა და შრომის ვეტერანთა რაიონული საბჭოს თავმჯდომარე სარდიონ ფუტკარაძე, რაიონული გამგეობის თავმჯდომარის პირველი მოადგილეები შალვა ყურაშვილი და რეზო მურცხვალაძე.

ფრონტულ საბრძოლო ცხოვრებაზე მოგონებებით გამოვიდნენ ვეტერანები შალვა ცვარიანი, გერონტი თუთისანი, სევერიან მუშკუდიანი, იოსებ რატიანი, გიორგი კოპალიანი და სხვები.

ომის ვეტერანებს მიესალმნენ და ლექსები უძღვნეს ვეტერანებმა შალვა ბენდელიანმა და პიმენ ლუთიძემ.

შეხვედრაზე ქართველ პოეტთა ლექსები წაიკითხა მასწავლებელმა ნატო სილაგაძემ.

ომის ვეტერანებმა მადლობა გადაუხადეს ქალაქის გამგეობას, მასპინძლებს პატივისცემისა და დაფასებისათვის.

პარტიებსა და მოძრაობებში

ცხოვრების მხარდამხარ

1994 წლის ნოემბერში ქალაქ თბილისში დაფუძნდა საქართველოს მოქალაქეთა კავშირი როგორც პოლიტიკური ორგანიზაცია. და შესაბამისად უმოკლეს პერიოდში თითქმის რესპუბლიკის ყველა რაიონსა და ქალაქში მოქალაქეთა კავშირის რაიონული და საქალაქო ორგანიზაციები. რაც მნიშვნელოვანი მოვლენა გახდა ქვეყნის ცხოვრებაში.

ღლიდან დაფუძნებისა, მოქალაქეთა კავშირმა მნიშვნელოვანი ავტორიტეტი და მხარდაჭერა მოიპოვა რესპუბლიკის მოსახლეობაში. სწორედ ამან განაპირობა ის, რომ საქართველოს მოქალაქეთა კავშირი გამარჯვებული გამოვიდა 1995 წლის 5 ნოემბრის საპარლამენტო არჩევნებში. მიიღო რა ამომრჩეველთა ხმების მეტი წილი, ქვეყნის პარლამენტში წარმოადგენს უმრავლესობას და შექმნა ფრაქცია „მოქალაქეთა კავშირი“.

მოქალაქეთა კავშირი პოლიტიკური ორგანიზაციაა, რომელშიც გაერთიანებულია საქართველოს მოქალაქეები, მისი ყველა კუთხის საზოგადოებრიობის წარმომადგენელი.

უკანასკნელ წლებში მოქალაქეთა კავშირმა და მისმა რეგიონულმა ორგანიზაციებმა მნიშვნელოვნად დახვეწეს მუშაობის სტილი და მეთოდები. გვერდით უდგანან რაიონულ გამგეობებს სხვადასხვა პრობლემატურ საკითხთა გადაწყვეტაში.

მოქალაქეთა კავშირის ცაგერის რაიონულ ორგანიზაციაში მიმდინარეობს მოსახლეობასთან მუშაობის ორგანიზატორულ-სტრუქტურული სრულყოფის პროცესი. კავშირის ცენტრალური სამდივნოს მითითებით დაწყებულია მოქალაქეთა კავშირის წევრთა ხელახალი რეგისტრაცია, რაც უკვე გაიარა 100-ზე მეტმა წევრმა. ეს პროცესი განსაკუთრებით საინტერესოა იმითაც, რომ იგი გვიჩვენებს არა მარტო იმას, თუ რამდენი წევრია კავშირში, არამედ იმასაც, თუ ვინ დგას რეალურად მოქალაქეთა კავშირის გვერდით.

რაიონულ ორგანიზაციაში ამჟამად 15 პირველადი ორგანიზაციაა. აქედან ხელახალი რეგისტრაცია უკვე გაიარა ლაილაშის, ორბელის, ჯაჯრის, ჩხუტელის, წიფერჩის და ქვედა ცაგერის პირველად ორგანიზაციებში გაერთიანებულმა მოქალაქეთა კავშირის წევრებმა. უახლოეს ხანში რეგისტრაცია დამთავრდება ჩქუმ-ქვედა ზესხოს და გვესოს პირველად ორგანიზაციებში.

მოქალაქეთა კავშირის რაიონულ ორგანიზაციას დიდ დახმარებას უწევს რაიონული გამგეობა (თავმჯდომარე კარლო კვირიკაშვილი). ორგანიზაციას გამოეყო შესაფერისი ოფისი.

მაგრამ ორგანიზაციის მუშაობაში ბევრი პრობლემაა: განსაკუთრებით ხელახალი რეგისტრაციის ჩატარებაში. კერძოდ, ახალი საწევრო ბილეთებისა და სააღრიცხვო ბარათებისათვის ფოტოსურათების გადაღებასა და წარმოდგენაში. გართულებულია ყველა პირველად ორგანიზაციაში მოქალაქეთა კავშირის რაიონული ორგანიზაციის საბჭოს და სათათბიროს წევრთა რეგულარული მისვლა.

წელს რაიონის ცხოვრებაში ბევრი პრობლემატური საკითხი წამოიჭრა, რომელთა გადაჭრაში რაიონულ გამგეობას დახმარება სჭირდება. განსაკუთრებით გააქტიურდა სტიქიური მოვლენები. მდინარეების ცხენისწყლისა და ლაჯანურის ადიდებამ დიდი ზარალი მიაყენა მცხოვრებლებს, საზოგადოებრივ შენობა-ნაგებობებს, გზებს, ხიდებს, მიაქვს სასოფლო-სამეურნეო სავარგულები. რაიონს თავისი ძალებით უძნელდება სტიქიის წინააღმდეგ ბრძოლა, სტიქიით მიღებული ზარალის ანაზღაურება.

მოქალაქეთა კავშირის რაიონული ორგანიზაციის საბჭომ რაიონის გამგეობასთან ერთად ჩამოაყალიბა თავისი პოზიცია ამ პრობლემის თაობაზე და სპეციალური წერილით მიმართა საპარლამენტო ფრაქცია „მოქალაქეთა კავშირს“, აგრეთვე „მოქალაქეთა კავშირის“ გენერალურ მდივანს.

რაიონული ორგანიზაციის საბჭოს გადაწყვეტილი აქვს სათათბიროს უახლოეს სხდომაზე შეიტანოს განსახილველად საკითხები საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვისა და კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ. ამასთან დაგეგმილი გვაქვს ყველა პირველად ორგანიზაციაში მოქალაქეთა კავშირის რაიონული საბჭოს წევრების მისვლა, პრაქტიკული დახმარების, მოსახლეობის სოციალური პრობლემების შესწავლის მიზნით. საჭირო შემთხვევაში კარგად არგუმენტირებული ეს პრობლემები მიეწოდება საპარლამენტო ფრაქცია „მოქალაქეთა კავშირს“, რაც ვფიქრობ, გარკვეულ დადებით შედეგებს გამოიღებს.

პ. ფუტკარაძე,
საქართველოს მოქალაქეთა კავშირის ცაგერის რაიონული ორგანიზაციის საბჭოს აღმასრულებელი მდივანი.

ტკივილად გვექცა

...ქარი ქრის, წვიმის წვეთები გაუგონებლივით ეცემიან მიწას, ბუნება აზვირთებული, ცა ირისხება, შავი ს[illegible] თავზე გადაექცა დედამიწას, სიცივე იმატა, სამი საათია, ღამის სამი საათი, შემაძრწუნებელი ხმა ძლიერი [illegible]ხისუკლისა... მოდის გაწონასწორებული, მოაქვს ხმაური, ღრიალი, უძლეველად ამტვრევს საპირებს ტალღებს, თითქოს უსენხებია მრისხანება. მოუსხამს ნაბადად და ლოცვის მოხდენა გადაუწყვეტია. რამდენიმე წელია თითქოს საგანგებოდ ემზადება ასეთი განრისხებისთვის ბუნება. თითქოს გვეპაროებოდა, არ შეგვიძლია იყო შიშიც, შეშფოთებაც, ოღელვებაც, მოლოდინი ძველი [illegible], [illegible] „რკინის ჯოხიც“, ყველაფერი იყო, მაგრამ...

...და აი, 27 აპრილი, სკოლის დარაჯის განწირული ხმა—„სკოლა ინგრევა“ [illegible] ღვთისის სოფელი, [illegible] დგება, დიდი და პატარა მის საშველად გამორბის. თითქოს საგანგებოდ დაცვსაჯა ბუნებამ. აღდგომის ლამაზი დღესასწაული თენდება და ხელში ჭრაქის მბჟუტავი ალით მიაპობს ქარს, წვიმას, სევდას, ტკივილს ლასურიანის საშუალო სკოლის დირექტორი [illegible] ქისელაძე და პედაგოგიური კოლექტივი, [illegible] სკოლის [illegible].

იწყება ყველაზე დიდი ტკივილი. ტალღები სკოლის კედელს ეხლება, ხელს შეახებს [illegible], სიბნელეს დიდ ფართობზე [illegible] შიშით მიემართებიან სტიქიასთან შესაბმელად. ჩვენს შემდეგი სკოლები [illegible], [illegible] ბნელ ღამეს და გვიტაცება სიბრალულის ცრემლებს. მხოლოდ ავეჯის, ინვენტარის, მასალის გადარჩენის სურვილი ამსუბუქებს მწუხარებას. [illegible] 25 წლის ნატკენი [illegible]. [illegible] შენახული და დაცული ბუდე თავზე [illegible] და გვითენდება [illegible] დილაც.

[illegible] ნახევარი [illegible] შენობა. ნელ-ნელა გვართმევს ხელიდან ყოველ გოჯს, ყოველ მოგონებას, [illegible]. მონანიე იყო [illegible] ყოველთვის. [illegible] ყველას. [illegible] თვალით [illegible] [illegible] და მოგონებების [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(დასასრული მე-4 გვერდზე)

სკოლა

ტკივილად გვექცა

(დასასრული)

ცრემლს და ვგრძნობდი, რამდენი ტკივილი, სევდა მოგვიტანა სტიქიის ამ შემოტევამ.

მერე მომხმარეებმაც იმატა. რაიონის ხელმძღვანელობა, განათლების განყოფილების, წარმოება დაწესებულებების მუშაკები, სკოლებიდან დამხმარე ჯგუფები, ვისაც როგორ შეეძლო თანაგრძნობა და თანადგომა გამოგვიცხადეს ბნელ ღამეს, მრისხანე მდინარეს თავგანწირვით ეკვეთნენ სოფლის ახალგაზრდები: მურთაზ, როინ, იოსებ, ჯემალ, ყორა, ლევან, ნიკო, გია, გოგი, რამაზ, გივი, ვახტანგ... ღმერთმა გამრავლოთ. ყველას ვერ ჩამოვთვლით, მაგრამ იმის დაფარვა შეუძლებელია, რომ 70 წლის ვასილ სვანიძემ და თვით პირველკლასელებმაც თავიანთი ტვირთი იტვირთეს. პედაგოგიური კოლექტივი მადლობას გიხდით თანადგომისთვის. მართალია, ეს ყველას ვალია—თქვენი, ჩვენი, მაგრამ სიცოცხლე როცა საფრთხეში დგება, მეტად ძნელია მაშინ. მე ვხვდები, რომ მარადისობის კანონი ჯერ კიდევ მოქმედებს—„ერთმანეთს ხელი უნდა შევაშველოთ და ვეცადოთ უკვდავვყოთ ერთმანეთის სული, თქვენ-ჩვენი, ჩვენ თქვენი და ასე დაუსაბამოდ"...

მერე თითქოს ბუდის შენებაზე ფიქრს ისევ შევუდექით, მაგრამ როცა ყოველდღე განწირულ შენობას ვხედავთ, გვტკივა ხალხო, ჩვენი გულები კვნესის, ცრემლები გვახრჩობს, ვერაფერი მოგვირჩენს ამ ტკივილს, ვერავინ და ვერაფერი ამოშლის ჩვენს წარსულში მოგონებას, სითბოს, სიყვარულს, ადგილის დედის სიყვარული დიდი რამ ყოფილა. ის დანგრეული შენობა ჩვენი ადგილის დედაა. გვიყვარს ის დედა, გვტკივა, მაგრამ თავს ნებას მივცემ და ჩემს პედაგოგებს, მოსწავლეებს შევძახებ:

„სიტყვა არ წამოგცდეთ,
რომ თქვენ დაიღალეთ,
განზე გადექით დატყვია-
ლაიხალეთ".

ჩვენ ისევ ვდგავართ, დაღლილი სახით, დანგრეული სკოლით, ეტესტაციის კითხვებით, მომავლით და იმედის ნაპერწკალი, მჯერა აინთება.

ნ. კენჭაძე,

ლასურიაშის საშუალო სკოლის პედაგოგი.

კონცერტი

□

მაყურებელი კმაყოფილი დარჩა

15 მაისს ცაგერის კულტურის სახლის სცენაზე წლის მანძილზე ნაღვაწ- ნამუშევარი წარმოადგინა ცაგერის მოსწავლეთა სახლმა (დირექტორი ციური ახვლედიანი). ბავშვთა ესთეტიკური და ინტელექტუალური მომზადების ამ შესანიშნავ კერას რამდენიმე სასწავლო და მხატვრულ-შემოქმედებითი წრე, მათ შორის მუსიკალური და ქორეოგრაფიულიც (ხელმძღვანელები რუსუდან ყურაშვილი, მზია ცხადაია, სულიკო ყურაშვილი, დარეჯან სალინაძე). მოსწავლეებმა და პედაგოგებმა მთელი წლის შრომის შედეგი საკონცერტო ნომრებად გადაიტანეს სცენაზე და ვფიქრობ, საკმაო წარმატებითაც. მათ საუკეთესო მხრიდან დაანახეს მსმენელსა და მაყურებელს თავი. განსაკუთრებული მოწონება დაიმსახურეს პატარა გიორგი პირველისა და თამუნა გულბიანის, ლიკა ავალიანის და ზორბეგ ცქვიტიანის დუეტებმა. ისე, რომ მიუხედავად ჩვენთვის მარადიულად ქცეული მიკროფონების პრობლემისა, მაყურებელი ნასიამოვნები და კმაყოფილი დარჩა და ტაშითაც დააჯილდოვა მონაწილენი.

გამოცდილება

□

ბუნების სიყვარულს ვუღვივებ

დაწყებით კლასებში ბუნებისმცოდნეობის კურსის შესწავლის მიზანია ბავშვების არა მხოლოდ ახალი ცოდნით შეიარაღება, არამედ მთავარია, განაზოგადონ და გაუღრმაონ მათ ბუნების შესახებ მიღებული წარმოდგენები. ბუნებისა და საზოგადოების ცხოვრების კომპლექსური შეცნობა მიაახლოებს ბავშვს ცოცხალი და არაცოცხალი ბუნების კავშირთა გაგებასთან და საშუალებას მოგვცემს გამოვუმუშაოთ მათ ბუნებისადმი ფაქიზი დამოკიდებულება, რაც ყველაზე მეტად ესაჭიროება თანამედროვე ბუნებას. ბუნების მცოდნეობის გაკვეთილებმა უნდა შთაუნერგოს მათ შრომისადმი პატივისცემა.

გაკვეთილმა რომ თავისი მიზანი და ფუნქცია შეასრულოს აუცილებელია თვალსაჩინოების გამოყენება. თვალსაჩინოებად გამოყენებული უნდა იქნას ტაბულები, სხვადასხვა სახის ექსპონატები, ბუნებაში ექსკურსიები, ცდა-დაკვირვებანი და ტექნიკური საშუალებანი.

თემის—„ცოცხალი და არაცოცხალი ბუნება"—შესწავლის დროს გაკვეთილი ჩავატარე ბუნებაში, სადაც ამ ბუნებას გაფრთხილება უნდა, დაცვა სჭირდება, გაუფრთხილებელი მოქმედებით ბუნება ნადგურდება, ნიადაგები იმეწყრება, თანაც ვანახე მეწყრული მოვლენები.

დიდ მნიშვნელობას ვანიჭებ გაკვეთილებზე ცდა-დაკვირვების ჩატარებას, რომ კარგად გაერკვნენ მოსწავლეები ბუნების ცვლილებებში. ამისათვის ყველა მოსწავლეს საკლასო ოთახში აქვს წყლიანი ქილა, რომელშიც მოთავსებულია სხვადასხვა მცენარის ტოტები, აკვირდებიან, მცენარის რომელმა ტოტმა განივითარა კვირტები და ყვავილები და თარიღს ინიშნავენ დღიურებში.

ბუნების გაკვეთილებზე ეფექტურობის ამაღლების კარგი საშუალებაა ექსკურსია-გაკვეთილი. თემის „მდინარე" — შესწავლის დროს ჩავატარე ექსკურსია ცხენისწყლის სანაპიროზე, სადაც ბავშვებმა თავისი თვალით ნახეს მდინარის კალაპოტი, შენაკადები, გაარჩიეს მარჯვენა და მარცხენა სანაპიროები, ნახეს მდინარის მიერ ნაშალი მასალა, როგორ ანგრევდა მდინარე ნაპირს, აარჩიეს ლამაზი ექსპონატები და ბავშვებმა თვითონვე ნაპოვნი საგნებით გაარკვიეს, რა არის ცოცხალი ბუნება და რა არის არაცოცხალი ბუნება. თან ვესაუბრე, რომ მხიარულნი [illegible] სკოლაში. ბავშვებმა კარგად აითვისეს [illegible] ალა.

სასწავლო-ტექნიკურ საშუალებათა გამოყენება უზრუნველყოფს სასწავლო დროის ეკონომიას, იმის საშუალებასაც იძლევა, რომ გამოთავისუფლებული დრო მეცნიერული ინფორმაციის გასაღრმავებლად და მოსწავლეთა ცოდნის განსამტკიცებლად გამოვიყენოთ. ტექნიკური საშუალებანი უნდა გამოყენებული იქნეს გაკვეთილზე მისი შინაარსის მიხედვით, დაწყებითი კლასებისათვის უამრავი დიაფილმი გვაქვს, რომელსაც ვიყენებ გაკვეთილზე და რითაც ვუღვივებ ბავშვებს სიყვარულს ბუნებისადმი, სამშობლოსადმი.

დღეს ცაგერის საშუალო სკოლის მეორე კორპუსში არ მიეწოდება ელექტროენერგია სადენების დაზიანების გამო, საჭიროა აღნიშნულ საკითხზე იზრუნოს მოწოდებულმა ორგანიზაციამ და აღადგინოს იგი, რითაც დიდ დახმარებას გაგვიწევენ პედაგოგებს მოსწავლე-ახალგაზრდობის აღზრდის საქმეში.

დ. ხვადაგიანი,

ცაგერის საშუალო სკოლის ბუნების მასწავლებელი.

გამოსათხოვარი

ვაჟა იონას ძე ყურაშვილი

ლეჩხუმის საზოგადოებამ მძიმე დანაკლისი განიცადა— წავიდა ჩვენგან ვაჟა იონას ძე ყურაშვილი—შესანიშნავი მოქალაქე და სპეციალისტი, გამოცდილი სამეურნეო მუშაკი, პენსიონერი.

დაიბადა 1931 წელს ცაგერის რაიონის სოფელ ოყურეში. ოყურეშის საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ 1953 წელს სწავლა განაგრძო თბილისის სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის მებაღეობა-მევენახეობის ფაკულტეტის დაუსწრებელ განყოფილებაზე, რომელიც დაამთავრა 1959 წელს.

ვ. ყურაშვილმა შრომითი საქმიანობა ადრე დაიწყო. 1948 წლიდან 1953 წლამდე მუშაობდა ოყურეშის კოლმეურნეობაში ფიზიკურად, შემდეგ ბრიგადირად, აგროტექნიკოსად, აგრონომად. 1961 წლიდან კი ირჩევენ ოყურეშის კოლმეურნეობის თავმჯდომარედ, ხოლო უსახელოურის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის შექმნის შემდეგ მუშაობდა მთავარ აგრონომად. 1978 წლიდან პენსიაში გასვლამდე მუშაობდა ოყურეშის სახალხო დეპუტატთა სასოფლო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარედ.

საბჭოთა და სამეურნეო სამუშაოზე გამოვლინდა მისი უნარი და შესაძლებლობანი, ორგანიზაციული ნიჭი. ვ. ყურაშვილმა ბევრი რამ გააკეთა სოფლის კეთილმოწყობისათვის, მშრომელთა სოციალურ-ეკონომიკური პირობების გაუმჯობესებისათვის. ხალხთან სიახლოვემ, მისი სტკიცარის გათავისებამ, სტუმართმოყვარეობამ, თავმდაბლობამ, გულისხმიერებამ, პირადი მაგალითის ძალამ, მომთხოვნელობამ საკუთარი თავისა და სხვების მიმართ, მას ავტორიტეტი მოუხვეჭა რეგიონის მცხოვრებთა და რაიონის აქტივს შორის.

წავიდა ჩვენგან კიდევ ერთი შესანიშნავი, ღვაწლმოსილი პიროვნება, გამოცდილი მუშაკი, მეგობარი, რაიონის საზოგადოებაში პატივცემული ადამიანი.

მისი კარგი ადამიანობა, მოქალაქეობა, ნათელი ხსოვნა მარად დარჩება ყველას გულში, ვინც მას იცნობდა.

რაიონის გამგეობა.

ომისა და შრომის ვეტერანთა რაიონული საბჭო იუწყება, რომ გარდაიცვალა ომისა და შრომის ვეტერანი

ვალიკო იოსების ძე კოპალიანი

და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

დამფუძნებელი—რედაქციის კოლექტივი

რედაქტორი ნ. ნემსაძე.

გაზეთი მუშაობს თავისუფალი პრესის პრინციპებით. ავტორთა აზრი შესაძლოა არ ემთხვეოდეს რედაქციისას, ავტორები თავად აგებენ პასუხს მასალაში მოყვანილი ფაქტების სიზუსტეზე.

რედაქციის მისამართია: 384100 ქ. ცაგერი, რუსთაველის ქ. №56 ტელეფონი: 23-31.

ბეჭდავს შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება „პ ო ლ ი გ რ ა ფ ი ს ტ ი" 384100 ქ. ცაგერი, რუსთაველის ქ. №56